

Nr 656

Av herr **Jacobsson, Gösta**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 90 med förslag till lag om allmän försäkring, m. m.*

I proposition nr 90 med förslag till lag om allmän försäkring, m. m., föreslås vissa förbättringar avseende utländska medborgares ställning inom tilläggs pensioneringen. Att så är fallet är tillfredsställande, i synnerhet som arbetsgivarnas avgifter till försäkringen beräknas även på löner som utbetalas till utländska medborgare. I propositionen uttalar departementschefen bland annat följande (s. 297): »Den tanken vinner alltmer gehör att en utlänning, som med sin arbetsinsats bidrar till ett lands produktion, i princip böra vara jämställd med landets egna medborgare i förhållande till socialförsäkringen.» Ett förverkligande av denna målsättning skulle också innebära bättre överensstämmelse mellan tilläggs pensioneringens förmåns- och avgiftssida.

Vid ett system med kollektiva arbetsgivaravgifter är det självfallet svårt att uppnå fullständig identitet mellan löner som berättigar till pension och löner varå avgifter beräknas. De nuvarande reglerna i 33 § lagen den 28 maj 1959 om försäkring för allmän tilläggs pension, vilka regler återfinns i 19 kap. 1 § tredje stycket lagen om allmän försäkring, medför emellertid konsekvenser i avgiftshänseende, som knappast kan anses acceptabla. Det sagda kan belysas genom följande exempel. Ett företag i Hälsingborg sysselsätter 120—150 danska medborgare, huvudsakligen kvinnliga arbetare, som bor i Danmark (Helsingör) och dagligen reser mellan bostaden i Danmark och företaget i Sverige. Eftersom ifrågavarande danska medborgare icke är mantalsskrivna i Sverige, blir deras anställningsinkomster icke pensionsgrundande inom tilläggs pensioneringen, men företaget måste likväl betala avgifter på deras löner. Detta framstår som oegentligt. I framtiden, då ATP-avgiften kan antagas ha stigit avsevärt, blir orättvisan härav ännu mera påtaglig.

Enligt 1958 års dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Danmark skall inkomst av personligt arbete beskattas i den stat där den skattskyldige utövat den verksamhet — i detta fall utfört det arbete — från vilken inkomsten härrör. De i exemplet nämnda danska medborgarna beskattas alltså i Sverige för den arbetsinkomst de uppbär här i riket. Arbetsgivaren gör avdrag för källskatt och avlämnar kontrolluppgift. Underlag finns sålunda för beräkning av pensionsgrundande inkomst.

Det är att uppmärksamma att flertalet ifrågavarande danska medborgare med bibehållande av sin danska mantalskrivning mer eller mindre konstant arbetar här i riket, varvid pensionsunderlaget är detsamma som för svenska medborgare.

Enligt min mening bör pensionsgrundande inkomst beräknas även på lön, som utbetalats till utländsk medborgare, som ej är mantalsskriven här i riket. Skulle detta av tekniska skäl visa sig ogenomförbart, bör bestämmelserna om skyldighet att erlægga arbetsgivaravgift ändras så att i avgiftsunderlaget ej ingår lön som utbetalats till utländsk medborgare, som ej är mantalsskriven här i riket. I proposition nr 100 år 1959 har departementschefen lämnat följande motivering till den nuvarande ordningen (s. 140):

Avgifter torde böra erläggas för löner till i Sverige inte mantalsskrivna utlänningar, som utför arbete i Sverige, trots att dessa inte kan tillgodoräknas pensionsgrundande inkomst. En motsatt ståndpunkt skulle leda till att sådan arbetskraft komme att ställa sig billigare än annan samt dessutom medföra vissa praktiska svårigheter, som knappast skulle stå i rimlig proportion till frågans materiella betydelse.

Jag kan icke finna denna motivering övertygande. Antalet utlänningar varom nu är fråga är icke så stort att konkurrenssynpunkten kan tillmätas någon nämnvärd betydelse. Det väsentliga är emellertid att avgift rimligen icke bör erläggas för en förmån som vederbörande arbetstagare aldrig kan komma i åtnjutande av.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte besluta sådan ändring i den föreslagna lagen om allmän försäkring att överensstämmelse uppnås mellan förmåner och avgifter enligt sagda lag i fråga om lön, som utbetalas till utländsk medborgare, som ej är mantalsskriven i riket.

Stockholm den 2 april 1962

Gösta Jacobsson
